

Stichting Musea Noardeast Fryslân

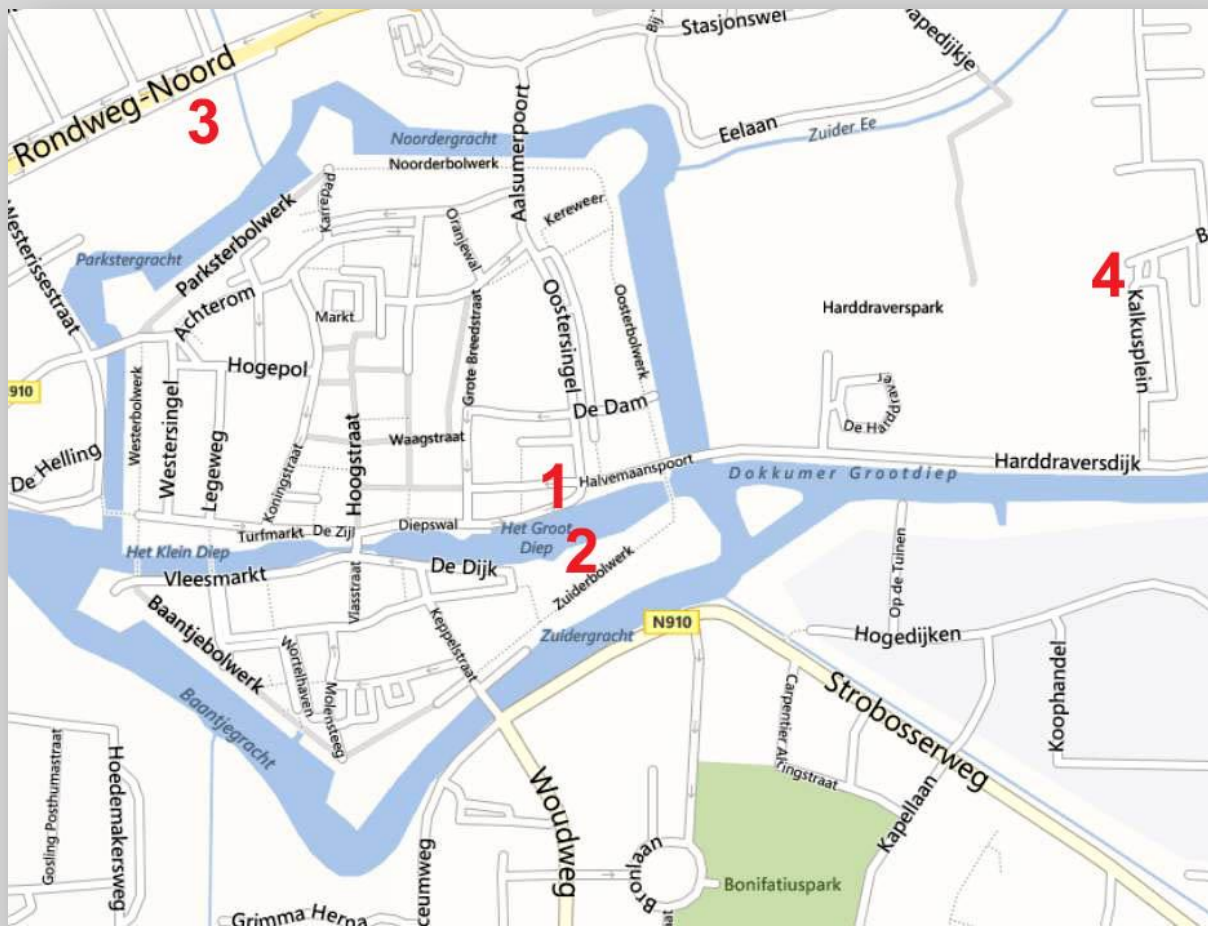
(locatie Museum Dokkum)

BELEIDSPLAN 2017 TOT EN MET 2019

ALGEMEEN, COLLECTIE, BEHOUD, BEHEER

Gouden penning van de Dokkumer magistrat rond 1750, met daarop een afbeelding van de eind 16de eeuw afgebroken abdijkerk met links de toren die nog tot kort na 1830 bleef staan. De Latijnse tekst betekent: grootzegel van de stad Dokkum. Langdurig bruikleen Wassenbergh-Clarijs-Fontein Stichting.

1. *Het museumcomplex aan de Diepswal 27.*
2. *De Admiraliteitshelling met het Hellinghûs tegenover het museum.*
3. *Depot aan de Rondweg in de kelders van de brandweerkazerne.*
4. *Depot aan het Kalkhûsplein in het Streekarchief Noordoost Fryslân.*

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Huisvesting	5
Situatie	5
Pro's en contra's	6
Resultaten vorige periode	6
Beleid	8
Collectie	9
Situatie algemeen	9
Beleid algemeen	9
Beleid ontsluiting collectie	10
Behoud	10
Situatie	10
Beleid	10
Marketing	10
Situatie	10
Beleid	11
Beveiliging	11
Situatie	11
Beleid	12
Publieksvoorzieningen	12
Situatie	12
Beleid	12
Tijdelijke exposities en publieksbegeleiding	12
Situatie	12
Beleid	12
Bestuur en medewerkers	14
Situatie	14
Beleid	14
Exploitatie	15
Situatie	15
Beleid	15
Omschrijving totale collectie en deelcollecties, met verdeling naar kern- en depotcollecties	15
Geëxposeerde collectie	23
Depotcollecties	24
Af te stoten collecties	24
Registratie AdLib en digitale fotografie	25
Doelstellingen collectieregistratie	25

Inleiding

Het vorige beleidsplan dekte de jaren 2013 tot en met 2015 maar werd stilzwijgend verlengd tot en met 2016. In 2015 werd het nieuwe subsidieplafond bereikt, nadat de financiële ondersteuning gedurende een drietal jaren geleidelijk verlaagd was. Los daarvan kreeg het Museum Dokkum een bedrag erbij (in 2017 ter hoogte van € 5.800) om de nieuwe taak van Toeristische Informatie Punt (TIP) het hoofd te kunnen bieden. Het TIP bij het museum onderbrengen was het gemeentelijk antwoord op het wegvallen van de VVV in Dokkum/Dongeradeel. De extra subsidie bleek nodig omdat het museum als TIP het hele jaar door veel ruimere openingstijden moest hanteren.

In deze zelfde jaren werden ook de roerende monumenten bij het museum ondergebracht, die tot dan eigendom waren van de Stichting Dokkumer Roem onder de paraplu van de gemeente. Naast het batige saldo van deze stichting kreeg het museum circa € 8.200 als vast bedrag jaarlijks erbij.

Door deze veranderingen is het moeilijk om de jaarrekeningen goed met elkaar te vergelijken. In de praktijk is echter gebleken dat de twee nieuwe posten binnen de toegekende gemeentelijke subsidie niet toereikend zijn voor de kosten die deze taken met zich meebrengen. Vooral de organisatie van het beheer kost de zittende staf (in de praktijk twee man) veel extra tijd. Eén van de 'bottle-necks' is de organisatie van tijdelijke exposities. Vooral op de functie van de directeur-conservator wordt voor die museumtaak in de nieuwe situatie een zware wissel getrokken. En weliswaar wordt hier hoofdzakelijk het beleidsplan van Museum Dokkum omschreven, maar de taken kunnen niet los gezien worden van die van museum 't Fiskershúske in Moddergat. Als in het ene museum verzwaring van taken optreedt, heeft dat automatisch invloed op de beschikbare tijd van de stafleden voor het andere museum. De extra taken bij 't Fiskershúske behelzen vooral de plannen rond het garnalenfabriekje en het in beheer krijgen van de aak WL19, de replica van een houten vissersvaartuig uit de 19de eeuw.

Getekend portretje (gespiegeld détail) uit 1850 van Lolkje van der Werff, een Dokkumse uit gegoede kring. Aanwinst 2016. Met haar al sinds een eeuw verdwenen Friese dracht lijkt zij symbool te staan voor de eeuwige verandering.

Dit nieuwe beleidsplan probeert een antwoord te bieden op de nieuwe taken, problemen en uitdagingen waarmee we nu al te maken hebben en die de komende jaren op ons pad zullen komen. Gelukkig staan we daarin niet alleen en weten we ons als museum (c.q. musea) gesteund door onze donateurs, de regionale bevolking en de gemeente. Die gemeente zelf staat ook voor grote veranderingen, die ongetwijfeld van invloed zullen zijn op de positie van de musea. Per 1 januari 2017 is de ambtelijke fusie een feit geworden binnen de DDFK gemeente, te weten Dongeradeel, Dantumadiel, Ferwerderadiel en Kollumerland c.a. In 2019 zal ook de bestuurlijke fusie tussen deze gemeenten, met uitzondering van Dantumadiel, een feit zijn. De Oudheidkamer van Kollum zal dan in dezelfde gemeente liggen als 't Fiskershúske in Moddergat, het Museum Dokkum en het informatiecentrum van Hegebeintum, om eens wat te noemen. Wat dat voor de cultuursubsidies en voor de contacten binnen het ambtelijk apparaat tot gevolg heeft is nu nog niet duidelijk, maar dat een en ander verandert, is welhaast onvermijdelijk.

Naast de gemeentelijke herindeling die binnen onze nieuwe beleidsperiode van grote invloed zal kunnen zijn, is er nog iets, namelijk het gegeven dat Leeuwarden in 2018 culturele hoofdstad van Europa zal zijn. Al langere tijd is binnen ons provinciale museumwereldje het KH2018 (Kulturele Haadstêd 2018) een vast punt van bespreking, plannen maken, geloof en ongeloof. Zal het zijn als de millenniumbug, toen iedereen er rekening mee hield dat er van alles zou gebeuren maar in feite het nieuwe jaar 2000 niet anders was dan 1999? Of zal het ook onze musea veel extra buitenlandse bezoekers, c.q. extra inkomsten, opleveren? Als de (begin 2017) record-aantallen bezoekers trekkende expositie rond Alma Tadema in het Fries Museum, waarvan sommigen zeggen dat dit een opmaat is naar de KH2018, als graadmeter moet dienen, dan hoeven wij niet te rekenen op extra uitstraling vanuit Leeuwarden naar de musea in de periferie. In Dokkum (Moddergat heeft juist in deze periode haar seizoensluiting) was van extra bezoek niets te merken. Eén ding heeft de KH2018 koorts ons in ieder geval al gebracht: provinciale subsidie voor het digitaal ontsluiten van de collectie. Het oogmerk van de provincie daarbij is dat de buitenlandse en binnenlandse bezoekers in 2018 zich digitaal kunnen vergapen aan de rijke Collectie Fryslân. Dus niet alleen in de hoofdstad, maar ook de collecties in de andere Friese steden en dorpen. Het laatste bijzondere punt binnen deze beleidsperiode dat genoemd kan worden, is het vertrek na 37 jaar van de huidige directeur-conservator. Nu brengt elke personele wisseling veranderingen met zich mee, maar in een kleine organisatie wordt dat meer gevoeld dan in een grote. En niet alleen de functionaris zal veranderen, wellicht ook de functie zelf. Eén ding is zeker daarbij: het zal zorgen voor verjonging in de museumstaf.

Huisvesting

Huidige situatie

A. cluster historische panden. De kern van het museum bestaat uit vier intern met elkaar verbonden, historische panden aan het historische Grootdiep van Dokkum. Die verbinding met verschillend vloerniveaus draagt bij aan de charme van het geheel maar is qua routing er doorheen onpraktisch. Nu is het zo dat als een bezoeker zich meldt bij de balie aan de Diepswal 27, een medewerker even meegaat om via de Schoolsteeg (dus buitenom) de bezoeker in de Bonifatius expositie binnen te laten. Vervolgens vindt die bezoeker zijn of haar weg naar de verdieping van de Bonifatius expositie, steekt enige meters boven de begane grond de Schoolsteeg over en kan dan de bovenzaal, zolder, benedenzaal en kelder van het Admiraliteitsgebouw bekijken om uiteindelijk weer uit te komen in het entreegebouw aan de Diepswal. Niet ideaal, maar we redden ons ermee. De enige verbetering hierin mogelijk, werd in 2015 al gerealiseerd. Toen is de plaats van de tijdelijke exposities van de boven- naar de benedenzaal verhuisd. Dat had onder andere tot gevolg dat de bezoeker die alleen de wisseltonstelling wil bekijken, niet eerst door het Bonifatiusmuseum heen hoeft.

B. een hellinghuis. Recht tegenover het museum, aan de andere kant van het water, bevindt zich nog een museum pand, het "Hellinghûs". De museale activiteiten in strikte zin beperkt zich hoofdzakelijk tot de vaste expositie van drie grote vitrines met scheepsmodellen en de organisatie van tijdelijke exposities. Die laatste zijn in de praktijk meest gekoppeld geweest aan de Admiraliteitsdagen. Het pand werd, ingaande 2009, van de gemeente Dongeradeel gehuurd, mede op verzoek van de laatst genoemde die er een zinvolle, culturele bestemming aan wilde geven. Behalve als expositieruimte wordt het vooral gebruikt voor lezingen e.d. in eigen beheer en daarnaast verhuurd voor allerhande doeleinden. Lastige factoren bij die onderverhuur zijn de geringe grootte (32 stoelen) van het pand, de beperkende voorwaarden door de gemeente gesteld en de situering te midden van woonhuizen, waardoor gemakkelijk geluidsoverlast veroorzaakt wordt. Na een wat moeilijke start levert het Hellinghûs financieel geen tekorten meer op en is het museum blij met de mogelijkheden die het biedt. Bij deze hellinglocatie kunnen ook enkele van de roerende monumenten van het museum aangelegd worden, zoals de praam, de trekschuit en 's winters de vissersaak. De vrijwilligers of ondernemers daaraan verbonden kunnen ook gebruik maken van Hellinghûs.

C. externe depots. Behalve in verscheidene vertrekken van de vier museum panden zijn er ook extern museumvoorwerpen opgeborgen. De ene bestaat uit een aantal meters plankruimte in het depot van het streekarchief te Dokkum en wordt gratis ter beschikking gesteld. De andere is te vinden in de kelder onder de brandweergarage aan de westelijke Rondweg van Dokkum en moet van de gemeente Dongeradeel gehuurd worden. Grosso modo kan gesteld worden dat in het depot van het archief aardewerk, porselein e.d. is opgeslagen en in het depot aan de Rondweg grote objecten, zoals kasten, sleden, wagentjes en dergelijke zijn opgeborgen.

Pro's en contra's

Het museum biedt een zinvolle en stijlvolle invulling van het eeuwenoude gebouw van de Admiraliteit dat herinnert aan een belangrijke episode in de geschiedenis van Dokkum. Dat was ook de bedoeling van het gemeentebestuur toen dat in 1963 de toenmalige oudheidkamer hierin liet trekken. De attractiviteit van de historische gebouwen die deel uitmaken van het museumcomplex vormt nog steeds een belangrijk onderdeel bij de beleving door het publiek. Ook de situering van de panden, midden in de binnenstad, kan gezien worden als een pluspunt.

Nadeel van de vier tot één museum samengevoegde panden is dat het geheel het karakter heeft van een doolhof. Elk van de vier gebouwen heeft een ander vloerniveau en alleen in de laatste uitbreiding met de Bonifatius expositie kon een lift gerealiseerd worden. Door de oudere bezoekers wordt het doolhof met de vele trappen soms als een remmende factor bij de bezichtiging beschouwd. Een groot nadeel is ook dat publiek vanuit het entreepand met de kapstokken en kluisjes buitenom naar het begin van de rondgang door het museum geleid moet worden.

Vanuit het oogpunt van beveiliging, verwarming, luchtconditionering en verlichting is het complex beslist zeer onpraktisch te noemen. Door het museum en het gemeentebestuur is in de loop der jaren veel tijd en geld besteed aan het minimaliseren van de verschillende nadelen, maar vooral de verwarming blijft een kostbare zaak. Twee grote nadelen zijn ontstaan doordat de, bij de herinrichting van 2004 en 2005 geplande, vaste doorgang op de begane grond in de steeg niet gerealiseerd werd evenmin als de verhuizing van de kantoren naar het nieuw te bouwen cultureel kenniscentrum. Het gevolg van het eerste punt is dat de routing verkeerd is. Publiek wordt nu in de regel vanuit het entreegebouw weer naar buiten geleid om via de steeg te beginnen in het Bonifatiumuseum. De kantoren die niet extern gevestigd werden nemen de ruimte in die bedoeld was als gehoorzaaltje en koffiekamer. Momenteel is ruimte om groepen groter dan 20 personen op te vangen in feite niet aanwezig.

Resultaten vorige beleidsperiode

Het huisvestingsbeleid was gericht op kostenbesparing en grotere doelmatigheid. De navolgende, in het vorige beleidsplan geformuleerde doelen werden bereikt.

De routing in het museum werd sterk verbeterd door de invulling van onder- en bovenzaal in het Admiraliteitsgebouw te verwisselen. De geraamde kosten bleven binnen de begroting en konden uit de museumexploitatie betaald worden. De energiekosten konden wat omlaag gebracht worden door de toegang (buitendeur) naar het hofje van een tochtportaal te voorzien. Hetzelfde gold voor de entree tot de Bonifatius expositie in de steeg. De gemeente nam de kosten hiervan voor haar rekening. Een gevolg hiervan is bovendien dat er minder pieken en dalen in de omgevingstemperatuur ontstaan hetgeen voor een veilig bewaren van kwetsbare museumobjecten gunstig is. Het idee om gedeelten van het museum in de winter te sluiten bleek geen resultaat te hebben en werd al gauw verlaten.

Het museumcomplex gezien vanaf het Grootdiep. Vier panden omsluiten een klein pleintje (in feite een sinds 1800 niet meer ingevuld gat in de bebouwing) met middenin een boom. Direct links van de luchtbrug (nr.2) is de eenvoudige deur die de toegang vormt tot het museum. De hoofdentree aan de straatkant wordt niet gebruikt omdat – vooral in het geval van bezoek door schoolklassen – de situatie opzij veiliger is.

Nr. 1 is een van oorsprong 18de-eeuws woonhuis met op de begane grond een balie, keukentje, twee toiletten, lockers voor publiek, een klein museumwinkeltje en een café hoek met 16 plaatsen. Op de verdieping en de zolder zijn dienstruimten (kantoren, personeelskantine, depotruimte, ketelruimte).

Nr. 3 is van oorsprong een uitbreiding van het Admiraliteitsgebouw uit 1618. Het hoofdgebouw uit 1596 stond op de plaats van pand nr. 1 en gedeeltelijk ook van het pleintje. Het heeft een prachtige Renaissancegevel die grenst aan een hofje (direct achter pand nr. 1), nu een tuin en een berghok. Vrijwel het gehele pand wordt gebruikt voor expositie: twee zalen, een zolderverdieping en een deel van de kelder. Delen van de zolder en de kelder worden gebruikt als depotruimte en ketelruimtes (2x).

Nr. 4 is een pand dat ooit tot het Admiraliteitscomplex behoord zal hebben als pakhuis. Bij een verbouwing in 1963 werd hier een conciërgewoning gemaakt. Momenteel is 1/4de deel expositieruimte en 3/4de deel is depot; en er is een keukentje. Tussen de panden 4 en 5 loopt een steeg; de verbinding wordt gevormd door een luchtbrug op de etage.

Nr. 5 is een voormalig pakhuis met woonhuis eraan, dat tot 2004 een baptistenkerkje herbergde. Sinds dat jaar is op twee etages een vaste expositie en een licht- en geluidspel rond Bonifatius. Verder zijn hier een quarantaineruimte, museumopslag en ketelruimte.

Wat het Hellinghûs betreft was het beleid erop gericht om meer inkomsten uit verhuur te genereren en het pand zoveel mogelijk te betrekken bij de diverse museale activiteiten (lezingen, educatieve projecten en dergelijke). Dat is gelukt en het pand vormt nu een onlosmakelijk geheel met het museum.

Depots: Het beleid was erop gericht de huurkosten terug te brengen tot nul. Dit bleek een onhaalbaar doel. Ontzameling kon te weinig plaats vinden waardoor de ruimte nodig bleef.

Beleid

De situatie van expositie ruimte, depots en kantoren is niet ideaal maar in de komende beleidsperiode staat verbetering hiervan niet hoog op de prioriteitenlijst; daarvoor is er in het verleden al teveel vergeefse energie in gestoken. Hetgeen overigens niet wil zeggen dat als er zich onverhoopt een nieuwe kans op verbetering zou voordoen, dat het bestuur daar dan niet op in zou haken

De voormalige Admiraliteitshelling tegenover het museum. Het houten Hellinghûs ligt te midden van woonhuizen en als zodanig verbouwde pakhuisen. Het huidige pand werd als opvolger van eerdere versies in de jaren 70 van de vorige eeuw gebouwd. Intern is nog de motor waarmee schepen de helling opgetrokken werden.

Collectie

Situatie algemeen

Het beleid van selectief aannemen van schenkingen is al jaren de regel. Van 2015 tot en met 2016 nam de collectie toe met gemiddeld ongeveer 65 stuks per jaar, in de beleidsperiode daarvoor was dat ongeveer 85 stuks per jaar. Het merendeel van deze voorwerpen belandt in het depot, maar dan betreft het vooral kwetsbare objecten zoals textiel of minder belangrijke stukken die voor wisselexposities gebruikt kunnen worden. In totaal over die periode gaat het om circa 200 voorwerpen, waarvan 75% textiel en 25% andere museumstukken. De collectie wordt van oudsher verdeeld in textiel en ander voorwerpen. Van de eerstgenoemde categorie

bezit het museum ongeveer 5.000 stuks, van de tweede ongeveer 6.000 stuks. Hierbij horen niet de collectie van circa 7.000 foto's, 1.000 ansichtkaarten en 1.000 boeken. In totaal worden ongeveer 20.000 voorwerpen beheerd. Er zijn vrijwel geen particuliere bruikleengevers meer. Bruiklenen in de vaste expositie zijn met name van: het Fries Museum, de Wassenbergh Clarijs Fontein stichting, de Ottema Kingma Stichting, de gemeente Dongeradeel. Aankopen worden zelden gedaan en dan hoofdzakelijk met financiële hulp van externe fondsen.

In 2016 verwierf het museum twee zeldzame schilderijen van Folckert Bock, geboren te Dokkum in 1632. Zoals het merendeel van de aanwinsten van het museum betrof het een schenking, in dit geval van de heer T.S. Otte te Sneek. Afgebeeld zijn twee mannen en een paard bij veldtenten. Bock schilderde onder andere een groot tafereel met de

belegering van Groningen in 1672. Dit schilderijtje van 22 x 20 cm lijkt in dezelfde sfeer thuis te horen.

Sinds 2008 worden de aanwinsten niet meer gepubliceerd in jaarverslagen omdat daar geen metingen voor beschikbaar waren. De wens was dit op te vangen middels nieuwsbrieven aan de donateurs en dat gebeurt ook, zij het met grote tussenpozen. Wel wordt er bij tijdelijke exposities vanaf 2011 een boekje of catalogus gemaakt, waarbij steeds zoveel mogelijk onderdelen (oude en nieuwe aanwinsten) van de eigen collectie gepubliceerd worden. Eind 2016 verscheen zo nummer 19 in deze reeks.

Het facelift project van 2005 was de aanleiding om de vaste collectie te ontdoen van voorwerpen die minder belangrijk zijn voor de verhaallijn. Vaste thema's werden en zijn nog steeds: een chronologisch overzicht van het ontstaan en de ontwikkeling van Dokkum, een zilverlijn in contrast met een lijn van volksaardewerk, Dokkumer schilderkunst, Dokkumer jeugd 17de eeuw tot 1925, streekdrachten. Voor het thema Bonifatius is een apart gebouw bestemd met een vaste opstelling en een schouwspel met licht en geluid. Andere thema's worden belicht middels wisselende exposities. Hierbij wordt voor 80 tot 95 procent gebruik gemaakt van de eigen collectie in depot.

Beleid algemeen

Het beleid zal er op gericht zijn om door te gaan met zeer selectieve aanname van (voor zover mogelijk direct exposabele) museumobjecten. Alle focus zal gericht zijn op het organiseren van tijdelijke exposities en – voor wat de textielzolder betreft – het periodiek vernieuwen van de vaste tentoonstelling. Het museum werkt verder samen met de Museumfederatie Fryslân in het kader van het project Kolleksjes Tichteby. Dit is een streven om te komen tot aansluiting van de gedigitaliseerde collecties op het provinciale erfgoedplatform en op andere

regionale, nationale en thematische erfgoedsites. Daarnaast zal het museum proberen te blijven voldoen aan de (vele) eisen van het museale keurmerk (Museumregister). Dit keurmerk speelt in toenemende mate een rol bij de beoordeling van bruiklenen, subsidies en schenkingen.

Beleid ontsluiting collectie

In de beleidsperiode zal worden voortgegaan met de invoering van het database programma Adlib. Het streven is 5000 stuks van de collectie, waarbij dan ook de nog niet eerder gepubliceerde aanwinsten, in het jaar 2018 gedigitaliseerd toegankelijke te laten zijn. Door subsidie van de provincie is het mogelijk medewerkers aan dit project betaald in te zetten.

Behoud

Situatie

Er is een quarantaine met vrieskist, was-droogcombinatie en afzuigkap. Hier worden intern kleine conserveeringshandelingen verricht. Voorwerpen worden regelmatig gecontroleerd op plaagbeesten, stof en dergelijke en worden waar nodig in de quarantaine ruimte behandeld. Nieuwe aanwinsten worden hier standaard geïnspecteerd alvorens een vaste plaats in het museum te krijgen. Op alle ramen is, met subsidie van fondsen, uv-werende folie aangebracht. Bij wisselende exposities wordt het lichtniveau op de daarvoor geldende waarden gehouden. De luchtbeheersing wordt wel in de gaten gehouden, maar – gezien de aard van het museumcomplex - kan niet voorkomen worden dat er schommelingen in zijn in temperatuur en luchtvochtigheid.

Beleid

Voortzetting van dezelfde aandacht aan klimaat en licht geven als voorheen. De metingen van temperatuur en relatieve luchtvochtigheid in de vaste opstelling worden voortgezet en zullen indien nodig tot maatregelen leiden. Het beleid zal er op gericht zijn de controle op de toestand van de voorwerpen te intensiveren en de protocollen na te leven. Het opzetten en uitvoeren van een restauratieplan zal, gelet op de financiële situatie van het museum, niet tot de prioriteiten behoren. Incidenteel zal waar nodig voor de restauratie van individuele stukken naar fondsen gezocht worden.

Marketing, pr

Situatie

Het beleid was erop gericht nieuwe producten voor het publiek te ontwikkelen, met extra aandacht voor de introductie van nieuwe media en optimalisatie van de website. Dit is ook geschied en met hulp van de stichting Markant Friesland (samenwerkingsverband van museale instellingen in Noordoost Fryslân) konden zo bijvoorbeeld in het verleden QR-codes, I-pad en website voor mobiele media worden geïntroduceerd. Het leidde wel tot meer bekendheid van het museum en toegenomen verkoop van eigen producten via de website, maar nog steeds niet tot verhoging van het bezoekersaantal. In 2016 werd een vlog gemaakt bij een expositie om zo nog een ander publiek te bereiken. Voor het eerst werd er ook een crowdfunding actie op touw gezet, waarbij de provincie subsidie gaf voor het trainen van medewerkers in zo'n organisatie. De actie bleek erg succesvol en behalve het benodigde geld werd er veel publiciteit en goodwill bij overheid, instanties en particulieren ge genereerd. De vestiging van een Toeristisch Informatie Punt in het museum leidde niet of nauwelijks tot een verhoging van het aantal museumbezoekers.

Begin van de Bonifatius expositie zoals deze in het Bonifatiusjaar 2004 werd gerealiseerd in het pand naast het Admiraliteitshuis.

Beleid

Het beleid zal er weer op gericht zijn om vooral de bestaande producten beter te vermarkten. Hierbij zal – zoals altijd al – nauw samengewerkt worden met 't Fiskershúske, maar ook aansluiting gehouden worden met de stichting Markant Friesland. Deze stichting heeft speciaal voor de promotie en ondersteuning van de aangesloten leden een coördinator in dienst. Ook zal bekeken worden hoe potentiële doelgroepen meer structureel en systematisch kunnen worden benaderd. In ieder geval kan daarbij het huidige adressenbestand van donateurs van zowel Admiraliteitshuis als 't Fiskershúske beter benut worden. Benadering via moderne media (twitter, facebook, interactieve website e.d.) zal zo veel mogelijk ingezet worden. De indruk bestaat dat er ook binnen de groep die geïnteresseerd is in Bonifatius nog 'winst' is te behalen. Het aantal bezoekers aan de Bonifatius openluchtkapel wordt namelijk geschat op zo'n 15.000, waarvan maar een fractie de Bonifatius expositie bezoekt.

Beveiliging

Situatie

In het museum is een brandmeldsysteem met rechtstreekse signalering naar de alarmcentrale en brandweer. Een medewerker werd opgeleid tot beheerder van het brandmeldsysteem. Er is een noodprocedure voor de enige lift in het museumcomplex. Drie medewerkers hebben een bedrijfshulpverleningsdiploma. Het pand is buiten openingsuren beveiligd tegen inbraak met melding naar een alarmcentrale. Voorts is er een permanente glasbreuk meldinstallatie voor de meest kwetsbare ruimtes. Het museum deed in 2011 mee aan een project Netwerkaanpak Veiligheidszorg (*Ons erfgoed veilig!*) in Fryslân in samenwerking met de Friese museumfederatie. Hierin werd (ook) dit museum gecontroleerd op de zorg voor veiligheid van collectie, medewerkers en publiek. Aan de aanbevelingen voor het reduceren van de tekorten op dit gebied kon in de vorige beleidsperiode, hoe belangrijk ook, nog geen uitvoer gegeven worden. Het werken met te krappe budgetten en veel vrijwilligers staat haaks op een goede veiligheidszorg. Zo is het bijvoorbeeld niet altijd mogelijk de openstelling van het museum te roosteren met medewerkers die in bezit zijn van het vereiste Bedrijfshulpverleningsdiploma. Toch zijn enkele punten verbeterd en is er bijvoorbeeld een calamiteitenplan gemaakt.

Beleid

Het beleid zal erop gericht zijn het beveiligingsplan en calamiteitenplan te blijven actualiseren. Er zal aandacht zijn voor het structureel betrekken van vrijwilligers bij de veiligheid van collectie en publiek. Dit kan middels regelmatig gehouden voorlichting en oefening van ontruiming, al dan niet in samenwerking met de brandweer.

Publieksvoorzieningen

Situatie

De publieksvoorzieningen zoals balieruimte met garderobe, museumcafé en winkeltje zijn beperkt. Het Hellinghûs dat sinds 2009 werd gehuurd biedt mogelijkheden voor de ontvangst van groepen tot 30 personen. Maar in de praktijk is dit niet altijd goed te combineren met activiteiten in het museum zelf vanwege de afstand tussen beide. Zonder ruimten om wat grotere groepen te kunnen ontvangen (bijvoorbeeld als een touringcar met 60 personen het museum aan wil doen) is het praktisch onmogelijk om de gewenste hogere aantallen bezoekers te realiseren.

Beleid

Er zal voortgegaan worden met de optimalisatie van de gebruiksmogelijkheden van de huidige voorzieningen. En er zal gezocht worden naar creatieve oplossingen voor het probleem van de beperkte publieksvoorzieningen.

Tijdelijke exposities en publieksbegeleiding

Situatie

Er worden jaarlijks 2 à 3 wisselexposities in eigen beheer georganiseerd. Voorheen waren dat er drie of vier, maar door andere prioriteiten in de werkzaamheden van de directeur-conservator is dat niet meer mogelijk. Bij de exposities worden in toenemende mate activiteiten georganiseerd zoals lezingen, workshops, speciale rondleidingen (ook buiten openingsuren van het museum), verschijnt een publicatie/catalogus etc. Het bezoekersaantal schommelt al jaren rond de 6.500 bezoekers. Het aantal gebruikers van het Toeristisch Informatie Punt dat ook in het museum gevestigd is steeg gestaag van 6.500 in 2014 naar 8.500 in 2016.

Beleid

Jarenlang bleef het beleid erop gericht vooral accent te leggen op de wisselexposities. Maar, zoals hiervoor aangegeven, trekt de organisatie van deze exposities een zware wissel op de geringe personele bezetting. Het aantal extra bezoekers dat de wisselexposities trekt, rechtvaardigt niet of nauwelijks de moeite en het geld dat de organisatie ervan kost. Ook herhalingsbezoek van donateurs wordt er voor zover bekend niet mee bereikt. De expositie rond het werk van de populaire Marius van Dokkum zorgde wel voor 1.500 extra bezoekers (van dichtbij en ver weg), maar elders haalt zo'n expositie naar zijn zeggen zeker 4.500 meer bezoekers. Een zeer succesvolle tentoonstelling rond kerststallen trekt elders wel 8.000 extra bezoekers, maar moest bij ons afgezegd worden omdat de ruimte te klein was. Bovendien is de laatste jaren in toenemende mate behoefte ontstaan aan extra ruimte voor de vaste expositie. Er kwamen diverse schilderijen bij, waaronder grote. In 2016 werden voor een expositie over de waag van Dokkum de oude waagschalen en balansen tentoongesteld en die zeer grote objecten zou het museum graag in een vaste opstelling tonen. Dat alles betekent dat er steeds minder ruimte voor tijdelijke exposities beschikbaar blijft. In museum 't Fiskershúske in Moddergat heeft een soortgelijke ontwikkeling er jaren geleden al toe geleid dat er in plaats van grotere wisselexposities, jaarlijks kleinere thema's belicht worden.

Detail van het langste schilderij van Dokkum (80x250 cm), voorstellende de zeehaven en Halve-maanspoort eind 18de eeuw.

Tijdens restauratie. Boven zijn oude retouches weggehaald; onder zijn deze opnieuw ingevuld. Geheel links, achter de schuur en aan de overkant van het water, is nog een stukje te zien van de nog bestaande IJsherberg.

Daarom zal het beleid veranderen, eerst voor een proef van drie jaar (deze beleidsperiode). De directeur-conservator en de medewerker pr en educatie zullen samen met de expositie commissie zorgen voor meer kortdurende activiteiten in de overgebleven ruimte in de benedenzaal. Zo ligt het bijvoorbeeld in de bedoeling om het gerestaureerde, langste schilderij van Dokkum begin 2017 enige tijd daar te tentoon te stellen met extra informatie eromheen (een soort mini-expositie), een vip-avond over de restauratie ervan in aanwezigheid van de restauratrice te organiseren en dergelijke.

Bestuur en medewerkers.

Situatie

In de vorige beleidsperiode hielden de stichtingen 't Fiskershúske en Het Admiraliteitshuis op te bestaan en werden juridisch samengevoegd (per 1.1.2014) tot de Stichting Musea Noardeast Fryslân. De beide besturen vergaderden al enige jaren samen en het nieuwe stichtingsbestuur werd gevormd uit beide oude besturen samen. Door aftredende leden niet direct te vervangen, ontstond een nieuw bestuur van werkbare omvang. Om belastingtechnische redenen werd 't 't Fiskershúske de *ontvangende* stichting zoals dat heet. Bijgevolg is de nieuwe stichting gevestigd te Moddergat. In de praktijk veranderde er naar buiten toe niet veel. Op officieel briefpapier wordt onderscheid gemaakt tussen Stichting Musea Noardeast Fryslân locatie Dokkum of locatie Moddergat; de 'roepnamen' zijn 't Fiskershúske en Museum Dokkum.

Na de samenvoeging gingen de personeelsleden ook onder één stichting c.q. werkgever vallen. Zij behielden echter een aanstelling met hetzelfde aantal uren en gelijkblijvende taken en werkplek. De directeur-conservator en de medewerker educatie en pr verdeelden altijd al hun tijd tussen beide musea. Eerstgenoemde had aanvankelijk een werkplek in beide musea, maar nu is het zo dat hij vrijwel altijd vanuit Museum Dokkum opereert (ook voor 't Fiskershúske dus), terwijl de pr-medewerker tevens een kantoortje in Moddergat heeft. Het is in feite dus zo dat de staf op en voor beide locaties werk verrichten, terwijl de medewerkers voor de balie, rondleiding en administratie hoofdzakelijk voor één locatie werkzaam zijn. Op de locatie Dokkum verblijven vier personen in vaste dienst, te weten een fulltime directeur-conservator (36 uur), een medewerker educatie en pr (32 uur), een baliemedewerkster (12 uur), een secretariaatsmedewerker (32 uur). Op advies van de gemeente werd in het recente verleden de – door pensionering vacante – vijfde plaats van de enige fulltime baliemedewerker niet opgevuld met een medewerker in vaste dienst, evenmin als een vacant gekomen functie van schoonmaker voor 1 dagdeel in de week. In plaats daarvan werden bepaalde taken uitbesteed aan andere personeelsleden (tegen betaling van extra loon), externe krachten of vrijwilligers en andere taken niet meer of in mindere mate uitgevoerd. Ook kwam – in het kader van een werkervaringsplaats – een medewerker per einde 2011 parttime (0,2 fte) het team versterken voor hulp bij de financiële administratie en diverse museale werkzaamheden. Deze functionaris kan in feite bij het vaste personeel gerekend worden. Dat zelfde geldt voor de medewerkster die op maandagen het Toeristische Informatiepunt runt: weliswaar is zij op tijdelijke contracten aangesteld, maar zij blijft in dienst zolang de gemeente voor deze plaats extra subsidie verstrekt. Een punt van zorg bij deze positie en ook andere is dat de inzet van steeds dezelfde mensen op tijdelijke contracten door veranderde wetgeving omgezet moet worden in vaste arbeidscontracten. Landelijk zijn er meer (seizoens-)bedrijven die worstelen met dit gegeven.

Hiernaast versterken regelmatig ook stagiaires het team, terwijl ongeveer 25 personen op een lijst van vaste vrijwilligers staan en op divers gebied de betaalde medewerkers bijstaan.

Beleid

Het bestuur zal het beleid van besturen op afstand voortzetten. Uitgangspunten bij het samenvoegen van de locaties Moddergat en Dokkum was en zal zijn: het bewaren van de eigen identiteit van beide musea en het (op papier) gescheiden houden van het huidige eigen vermogen en bezit van elk museum.

Ten aanzien van het personeelbestand, vrijwilligers daarbij inbegrepen, zal het beleid gericht zijn op optimalisering van opbouw en omvang. Binnen de beperkte mogelijkheden (vanwege de afhankelijkheid van gemeentelijke subsidies) zal het stichtingsbestuur de kerntaken van een goed werkgever blijven vervullen. Onderdeel hiervan is een correctie uitvoering van de loonadministratie via een administratiekantoor. Aparte aandacht zal binnen de nieuwe beleidsperiode noodzakelijkerwijs gegeven worden aan de opvolging van de directeur-conservator na diens pensioen. Dit zal kunnen leiden tot nieuw beleid in dezer.

Exploitatie

Situatie

Het museum heeft inkomsten uit gemeentelijke subsidie, loonkostensubsidie via rijksregelingen, entreeheffing, bijdragen van de donateurs, winkeltje, sponsoring, incidenteel schenkingen en legaten. Volgens de gemeentelijke subsidieverordening wordt een aantal posten gesubsidieerd, zoals een deel van de loonkosten en een budgetsubsidie die nog niet voldoende is voor huur en energiekosten. Het beleid in een vorige periode was erop gericht meer gemeentelijke subsidie te verwerven voor de loon- en huisvestingskosten. Het economisch slechte tijt waardoor ook gemeenten met bezuinigingen werden geconfronteerd maakte dat de gemeente Dongeradeel het museum geen structurele extra subsidie heeft verleend, maar juist een korting op het budget. Het museum heeft aangegeven dit op te kunnen vangen als de loonkostensubsidie voor de museummedewerkers die met pensioen gaan voor algemene exploitatie mag worden aangewend.

De entreprijs is sinds 2016 verhoogd naar 5 euro voor volwassenen. Kortingen zijn er voor kinderen, groepsbezoek, gezinsbezoek. Entree voor donateurs en museumkaarthouders is gratis. De door een museumkaart gederfde inkomsten worden voor ongeveer 70% vergoed door de stichting museumkaart.

Beleid

Het museum zal zoveel mogelijk met sluitende begrotingen gaan werken; een klein tekort is op te vangen uit eigen middelen. Het beleid is daarbij gericht op efficiencyverbetering en focus op omzet. Op allerlei manieren zal getracht worden de eigen inkomsten te verhogen. Hierbij wordt gedacht aan het werven van meer donateurs, het trekken van meer betalende bezoekers, mensen laten betalen voor dienstverlening, groepen 's avonds ontvangen, uitbreiding van het museumwinkeltje en dergelijke. De entreprijs zal binnen de nieuwe beleidsperiode niet meer verhoogd worden, omdat verwacht wordt dat het aantal museumbezoekers daardoor zal dalen. Gratis entree voor museumkaarthouders zal mogelijk blijven. Waar mogelijk zal voor een extra activiteit sponsoring gezocht worden, met bijvoorbeeld plaatsing van advertenties in museaal drukwerk als tegenprestatie. Ook intensivering van de relatie met ondernemers behoort tot het beleid, bijvoorbeeld op het gebied van ontwikkeling van arrangementen.

Omschrijving totale collectie en deelcollecties, met verdeling naar kern- en depotcollecties

De totale collectie bestaat uit 24 deelcollecties, die hieronder beschreven worden; aantallen zijn afgerond.

Tekeningen, schilderijen en prenten

Beschrijving

Werken van te Dokkum of omgeving geboren en/of werkzame kunstenaars zoals F. Bock, J.J. Folkema, F.J. van der Elst, J. Bonga, A. J. van der Poort, G.T. Posthumus, D. Hansma, I. Wiersma, H. Bruining, J. Hoekstra. Werken over Dokkum en omgeving met als onderwerp stads- en dorpsgezichten, portretten van inwoners. Schoorsteenstukken uit Dokkum of omgeving afkomstig. Topografica waarop afgebeeld Dokkum en omgeving. Diploma's, hardrijderslijsten en dergelijke met een relatie tot Dokkum en omgeving. Kinderprenten.

Relatie tot kerncollectie

De helft van deze deelcollectie behoort tot de kerncollectie. De rest heeft ook te maken met Dokkum en omgeving.

Het vroegste werk uit de collectie: 1600.

Het meest recente werk uit de collectie: 2003.

Trefwoorden

kunstwerken, kinderprenten, tekeningen, landschappen (voorstellingen), schilderijen, portretten, topografische aanzichten, topografische kaarten, aquarellen.

Aantal objecten

•Totaal circa 1600

•Uit kerncollectie 840

•Uit bruikleen 0

Geografische verbondenheid Dongeradeel 1350

Vrouwenkleding

Beschrijving

De verzameling bestaat uit onderkleding, bovenkleding en accessoires afkomstig van verschillende lagen van de bevolking. Deze kleding is karakteristiek voor de dracht in de streek Noordoost Friesland in de periode 1650 tot 1950. Een onderdeel hiervan vormt de typisch Friese hoofddracht, bijvoorbeeld de floddermuts, tipmutsen en oorijzerhoedjes. Voorts jakken, tipdoeken,

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit de collectie: 1650

Meest recente werk uit de collectie: 1950

Trefwoorden

vrouwenkleding, hoeden, omslagdoeken, schorten, ondergoed, mutsen, japonnen, rokken, rouwkleding, kledingaccessoires, fichus

Aantal objecten

•Totaal 2700

•Uit kerncollectie 1900

•Uit bruikleen 0

Geographische verbondenheid: Dongeradeel 2300

Kinderkleding

Beschrijving

De deelcollectie bestaat uit kinder- en babymutsjes, jurkjes, hemdjies, kousen, pakdoeken, slabbetjes, doopjurken, jongenspakjes, doodshemden en schoentjes.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1775

Meest recente werk uit collectie: 1925

Trefwoorden

kinderkleding, babykleding, doopkleding, slabben, kousen en sokken, ondermouwen, mutsen, hemden, broeken, borstrokken

Aantal objecten

- Totaal 700
- Uit kerncollectie 450
- Uit bruikleen 0

Geographische verbondenheid: Dongeradeel 590

Mannenkleding

Beschrijving

De collectie bestaat uit hoofddeksels van allerlei aard, waaronder ook slaapmutsen. Ook zijn er vesten, jassen, doodshemden, kielen, pakken, broeken, zakdoeken en diverse accessoires.

Relatie tot kerncollectie

Ca. de helft van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1700

Meest recente werk uit collectie: 1950

Trefwoorden

kleding, kielen, broeken, zakdoeken, pakken (kleding), jassen, vesten (kleding), hoeden, petten, slaapmutsen

Aantal objecten

- Totaal 570
- Uit kerncollectie 300
- Uit bruikleen 0

Geographische verbondenheid: Dongeradeel 485

Handwerken

Beschrijving

Letterlappen uit de 18e, 19e en 20e eeuw, proef- en stoplappen en diverse handwerken, handwerkpatronen en schaalkleding.

Relatie tot kerncollectie

De collectie behoort voor het overgrote deel tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1675-1700

Meest recente werk uit collectie: 1960

Trefwoorden

naaldwerken, merklappen, patronen, macramé

Aantal objecten

- Totaal 220
- Uit kerncollectie 180
- Uit bruikleen 8

Geographische verbondenheid: Dongeradeel 175

Huishoudtextiel

Beschrijving

De collectie bestaat uit beddengoed en ander textiel dat werd gebruikt in het huishouden.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1650

Meest recente werk uit collectie: 1925

Trefwoorden

textiel, beddengoed, gordijnen, kleden, vlaggen, stof (textiel), dekens, kussens, boekenleggers

Aantal objecten

- Totaal 490
- Uit kerncollectie 300
- Uit bruikleen 5

Geographische verbondenheid: Dongeradeel 408

Bodemvondsten**Beschrijving**

De collectie omvat archeologische objecten zoals terpvondsten, gewichten, bakstenen, kloostermoppen en profielstenen, laken- en dakloodjes, aardewerkfragmenten en tegels, aspotdeksels en een muntschat. De voorwerpen dateren van prehistorie tot de 19e eeuw. Vooral uit de terpentijd, van het begin van de jaartelling tot aan ca. 1100, zijn veel bodemvondsten aanwezig. Ook zijn er diverse voorwerpen uit de kloostertijd, die van 1100 tot ca. 1600 loopt. De voorwerpen uit de kloostertijd komen uit de kloosters Klaarkamp, Sion, Mariëngaarde, Foswerd en Onze Lieve Vrouwe ten Berg of Sionsberg.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 600

Meest recente werk uit collectie: 1850

Trefwoorden

archeologische objecten, gewichten, aardewerk, kralen (ronde objecten), been, vuurstenen, bandelieren, mutsen, schoenen, spelden

Aantal objecten

- Totaal 1100
- Uit kerncollectie 500
- Uit bruikleen 0

Geografische verbondenheid: Dongeradeel 900

Munten en penningen**Beschrijving**

Collectie munten van verschillende soort, zoals een muntschat, enkele Romeinse munten, Frankisch/Angelsaksische munten, vroeg-Friese en Dokkumer munten. Verder nog munten of penningen die met personen te maken hebben, zoals huwelijkspenningen en gedachtenispenningen, Ook zijn er penningen die met bepaalde gebeurtenissen geassocieerd zijn, zoals de aanleg van de vestingwerken van Dokkum, de cholera-epidemie van 1866. Andere penningen hebben een relatie met instanties, zoals de vroedschap, gilden, brandweer, muziekcorps en schutterij.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1300

Meest recente werk uit collectie: 1950

Trefwoorden

numismatiek, munten (ruilmiddelen), penningen, penningen (onderscheidingstekens), rekenpenningen, gedenkpenningen

Aantal objecten

- Totaal 950
- Uit kerncollectie 500
- Uit bruikleen 2

Geografische verbondenheid Dongeradeel 810

Aardewerk en porselein**Beschrijving**

De collectie omvat volksaardewerk uit de 19e en 20e eeuw, enkele stukken Makkums aardewerk, aardewerk van de Dokkumer pottenbakker J.W.Eidsma, enkele Wanfried sierborden, Chinees porselein, Sévres-porselein, Delfts aardewerk en 19e/20e eeus aardewerk.

Relatie tot kerncollectie

Een groot deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 450

Meest recente werk uit collectie: 1950

Trefwoorden

keramiek, aardewerk, Delfts aardewerk, porselein, kerfsnijden, tegel

Aantal objecten

- Totaal 700
- Uit kerncollectie 500
- Uit bruikleen 20

Geografische verbondenheid Dongeradeel 55

Gereedschap

Beschrijving

Gereedschap gebruikt bij de pottenbakkerij, zilversmederij, uurwerkmakerij en mutsenplooiërij en gereedschap afkomstig uit de suikerwarenfabriek in Dokkum.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1700

Meest recente werk uit collectie: 1950

Trefwoorden

gereedschap, gereedschap, stempels, slijpgereedschap, zilversmederijen, pottenbakkerijen, mallen

Aantal objecten

- Totaal 700
- Uit kerncollectie 150
- Uit bruikleen 0

Geografische verbondenheid Dongeradeel 575

Decoraties, insignes, medailles, trofeeën

Beschrijving

Sportprijzen, militaire insignes en medailles uit Dokkum en omgeving.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1700

Meest recente werk uit collectie: 1925

Trefwoorden

prijzen (gewonnen objecten), insignes, trofeeën (prijzen), eremedailles

Aantal objecten

- Totaal 400
- Uit kerncollectie 50
- Uit bruikleen 1

Geografische verbondenheid Dongeradeel 325

Huishoudelijke voorwerpen

Beschrijving

De collectie omvat alle mogelijke huishoudelijke voorwerpen, zoals voetstoven, beddenpannen, stofblikken en scheerbekkens.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1750

Meest recente werk uit collectie: 1950

Trefwoorden

huishoudelijke artikelen, scheerbekkens, stoven (voet), olielampen, couverts, strijkijzers, koperwerk

Aantal objecten

- Totaal 300
 - Uit kerncollectie 70
 - Uit bruikleen 0
- Geografische verbondenheid Dongeradeel 250

Kledingonderdelen en accessoires

Beschrijving

Diverse delen van kledingstukken, zoals knopen. Ook verscheidene accessoires, waaronder schoeisel, beugel-tassen, beursjes, spookkoffertjes, brillen, paraplu's, manden en wandelstokken.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1750

Meest recente werk uit collectie: 1975

Trefwoorden

accessoires, schoeisel, paraplu's, koffers, tassen (gereedschappen), wandelstokken, brillen, manden, knopen (bevestigingsmiddelen), hoeden, manchetknopen

Aantal objecten

- Totaal 750
 - Uit kerncollectie 300
 - Uit bruikleen 0
- Geografische verbondenheid Dongeradeel 640

Sieraden

Beschrijving

Verskillende halskettingen en armbanden van diverse materialen, veelal van goud. Er zijn een paar gouden vissersoorringen, kettingen met gitten en rouwsieraden.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 600

Meest recente werk uit collectie: 1950

Trefwoorden

sieraden, sieraden, armbanden (onderarm), halskettingen

Aantal objecten

- Totaal 215
 - Uit kerncollectie 150
 - Uit bruikleen 0
- Geografische verbondenheid Dongeradeel 180

Speelgoed

Beschrijving

Divers kinderspeelgoed, van bikkels tot halma, enkele kinderserviesjes en poppenhuizen. Topstuk is een poppenhuis in de vorm van de apotheek op de Zijl in Dokkum.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1550

Meest recente werk uit collectie: 1950

Trefwoorden

speelgoed, bikkels, poppenhuizen, poppenwagens, poppen, tollen, knikkers, bordspellen

Aantal objecten

- Totaal 60
 - Uit kerncollectie 15
 - Uit bruikleen 0
- Geografische verbondenheid Dongeradeel 55

Fotografie

Beschrijving

De collectie omvat portretten van belangrijke Dokkumers uit de 19e en 20e eeuw, een 19e eeuws fotoestel en bijbehorende glasdia's en glas.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1855

Meest recente werk uit collectie: 1925

Trefwoorden

fotografie, zwart-wit foto's, droge collodiumglasnegatieven, portretten

Aantal objecten

- Totaal 800
- Uit kerncollectie 150
- Uit bruikleen 0

Geografische verbondenheid Dongeradeel 675

Gevelstenen, uithangborden, bovenlichten, haardplaten

Beschrijving

Verschillende gevelstenen, memoriestenen, versierde sluitstenen, uithangborden, poortjes, haardplaten, bovenlichten en muurankers.

Relatie tot kerncollectie

Een deel van de collectie behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1550

Meest recente werk uit collectie: 1900

Trefwoorden

bouwelementen, gevelstenen, haardplaten, uithangborden, muurankers

Aantal objecten

- Totaal 130
- Uit kerncollectie 50
- Uit bruikleen 0

Geografische verbondenheid Dongeradeel 110

Rookartikelen

Beschrijving

De collectie omvat pijpenkoppen, sigarenkokers, tabaksdozen en bruidspijpen.

Relatie tot kerncollectie

De collectie behoort voor een derde tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1600

Meest recente werk uit collectie: 1925

Trefwoorden

rookgerei, pijpen (rookgerei), tabaksdozen, sigarenkokers, sigarettenpijpjes (persoonlijke uitrusting)

Aantal objecten

- Totaal 155
- Uit kerncollectie 50
- Uit bruikleen 0

Geografische verbondenheid Dongeradeel 130

Volkskunst

Beschrijving

De collectie omvat speculaasplanken, versierde mesheften en -scheden, beschilderde schoolborden, kerfsneewerk in hout en been en aardewerk in de Ringeloor-techniek.

Relatie tot kerncollectie

De collectie behoort bijna in haar geheel tot de kerncollectie.

Vroegste werk uit collectie: 1500

Meest recente werk uit collectie: 1925

Trefwoorden

volkskunst, speculaasplanken, kerfsnijden, schoolborden, aardewerk

Aantal objecten

- Totaal 125
- Uit kerncollectie 100
- Uit bruikleen 25

Geografische verbondenheid Dongeradeel 103

Dokkumer zilver

Beschrijving

De collectie omvat zilver van Dokkumer zilversmeden. De belangrijkste meesters waren Thomas S. Hicht en Paulus Saakes. Hiervan zijn enkele stukken in de collectie en ook stukken van enkele van hun leerlingen. Ook zijn er stukken die niet door Dokkumer smeden vervaardigd zijn, maar in de omgeving van Dokkum gebruikt zijn, bijvoorbeeld kerkzilver.

Relatie tot kerncollectie

Ca. de helft van de objecten behoort tot de kerncollectie, de rest heeft ook een relatie met Dokkum of haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1564

Meest recente werk uit collectie: 1930

Trefwoorden

zilverwerk, hoofdsieraden, kerkzilver, tafelzilver, brandewijnkommen

Aantal objecten

- Totaal 180
- Uit kerncollectie 95
- Uit bruikleen 38

Geografische verbondenheid Dongeradeel 155

Glaswerk

Beschrijving

Collectie glas van verschillende aard. Er is serviesgoed, odeurflesjes, stopflessen, drinkglazen die aan een bepaalde gebeurtenis herinneren en er zijn glazen kunstobjecten.

Relatie tot kerncollectie

De collectie behoort niet tot de kerncollectie.

Vroegste werk uit collectie: 1600

Meest recente werk uit collectie: 1955

Trefwoorden

glaswerk, glaswerk, serviesgoed, kunstwerken, medicijnflessen, parfumflesjes

Aantal objecten

- Totaal 70
- Uit kerncollectie 0
- Uit bruikleen 0

Geografische verbondenheid Dongeradeel 55

Tingoed

Beschrijving

Huishoudelijke voorwerpen gemaakt van tin, zoals boterbussen, gortbusjes en litermaten en ook avondmaal kannen met bijbehorende borden,

Relatie tot kerncollectie

De collectie behoort niet tot de kerncollectie maar heeft een relatie met Dokkum en haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1600

Meest recente werk uit collectie: 1900

Trefwoorden

tingoed, tingoed, serviesgoed, bussen (houders), borden (vaatwerk), kannen

Aantal objecten

- Totaal 45
- Uit kerncollectie 0

- Uit bruikleen 5
- Geografische verbondenheid Dongeradeel 35

Militaria

Beschrijving

De collectie bestaat uit verschillende soorten wapens en munitie, variërend van sabels en lansen tot geweren en stenen of metalen kogels.

Relatie tot kerncollectie

De collectie behoort niet tot de kerncollectie maar heeft een relatie met Dokkum en haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1750

Meest recente werk uit collectie: 1900

Trefwoorden

wapens, wapens, sabels, geweren, munitie, kruitbusjes, bajonetten, degens, lansen

Aantal objecten

- Totaal 65
- Uit kerncollectie 0
- Uit bruikleen 0

Geografische verbondenheid Dongeradeel 55

Meubels

Beschrijving

Meubilair gebruikt in de regio rond Dokkum

Relatie tot kerncollectie

De collectie behoort niet tot de kerncollectie maar heeft wel een relatie met Dokkum en haar omgeving.

Vroegste werk uit collectie: 1700

Meest recente werk uit collectie: 1925

Trefwoorden

meubilair, kastmeubilair, wiegen, kisten, tafels (dragend meubilair)

Aantal objecten

- Totaal 45
- Uit kerncollectie 0
- Uit bruikleen 7

Geografische verbondenheid Dongeradeel 40

Geëxposeerde collectie

Bovenzaal	: 310 objecten
Benedenzaal	: 25 (wisselt)
Kinderkelder	: 35
Textielzolder	: 180
Bonifatius	: 155
Totaal	: 705*

* NB bodemvondsten die als 'rekwisieten' dienen (bijvoorbeeld allemaal metaaldetectorvondsten op de bodemplank van een vitrine over de middeleeuwen) zijn hier niet meegeteld. Een muntschatvondst van 344 munten is geteld als 1. Bij de wisselexposities wordt vrijwel altijd zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de eigen collectie in depot.

deelcollectie	Aantal objecten	Waarvan in kerncollectie	geëxposeerd	Registratie in Adlib
Tekeningen, schilderijen, prenten	1596	840	46	90%
Vrouwenkleding	2813	1960	24	70%
Kinderkleding	744	485	33	70%
Mannenkleding	597	315	15	70%
Handwerken	309	270	37	70%
Huishoudtextiel	548	342	12	70%
Bodemvondsten	1044	502	267	90%
Munten en penningen	947	505	19	90%
Aardewerk en porselein	710	510	32	90%
Gereedschap	680	155	19	90%
Decoraties, insignes, medailles	387	55	4	90%
Huishoudelijke voorwerpen	307	85	11	90%
Kledingonderdelen en accessoires	807	330	29	70%
Sieraden	219	155	37	90%
Speelgoed	122	30	61	90%
Fotografie	798	155	2	90%
Gevelstenen, uithangborden e.d.	132	50	12	90%
Rookartikelen	154	50	4	90%
Volkskunst	125	100	31	90%
Dokkumer zilver	181	93	66	90%
Glaswerk	64	0	5	90%
Tingoed	39	0	5	90%
Militaria	64	0	3	90%
Meubels	48	0	7	90%
	13435	6987	781	

Depotcollecties

In theorie behoren tot de depotcollectie alle collectieonderdelen die niet geëxposeerd zijn. In de praktijk wisselt de samenstelling van de depotcollectie sterk doordat bij wisselexposities veel gebruik gemaakt wordt van de depotcollectie.

Af te stoten collecties

In het verleden is de collectie al gescand op af te stoten objecten (gedetailleerd weergegeven in beleidsplan 1990-1995 pagina 56-65). Zo werd alles wat te maken had met het verzamelgebied van 't Fiskershúske te Moddergat overgedragen aan dat museum, klompmakersgereedschap werd afgestoten naar het Klompenmuseum in Noardburgum, en dergelijke. Hoewel er nog steeds voorwerpen zijn die strikt genomen niet noodzakelijk zijn voor de collectie heeft het afstoten geen prioriteit. Binnen het raamwerk van beschikbare middelen en menskracht is gekozen voor andere prioriteiten zoals presentatie en publieksgerichtheid. In dat licht bezien is het

zelfs nuttig om van sommige categorieën meer voorwerpen te bezitten dan strikt noodzakelijk zou zijn. Is het noodzakelijk om 25 oorijzerhoedjes te hebben die, hoewel allemaal handwerk en dus verschillend, in wezen hetzelfde zijn en waarbij enkele zouden volstaan om het fenomeen 'kyps' te illustreren? Enkele jaren geleden werden ze gebruikt om een hele wand mee te vullen bij een tentoonstelling over kralen, een prachtig gezicht. Vrijwel alle depotstukken worden op deze wijze zo nu en dan gebruikt voor wisselexposities die in eigen beheer worden samengesteld met minimale financiële middelen. In die zin hebben deze objecten toch een bruikbare functie binnen de collectie.

Registratie AdLib en digitale fotografie

De collectie wordt van oudsher verdeeld in textiel en ander voorwerpen. Van de eerstgenoemde categorie bezit het museum ongeveer 5.000 stuks, die voor ongeveer 70% in AdLib verwerkt zijn. AdLib is een database systeem voor musea (en bibliotheken). De hierna genoemde verwerkingen van AdLib betreft alleen basisgegevens. Er wordt aan gewerkt om in 2018 5000 museumvoorwerpen uitgebreid en gekoppeld aan een foto beschreven te hebben en via internet te raadpleegbaar voor het publiek.

Van de tweede categorie van ongeveer 6.000 stuks is 90-99% verwerkt in AdLib.

De collectie van circa 7.000 foto's, 1.000 ansichtkaarten is nog niet in AdLib beschreven.

Van 40% van de 1.000 boeken/tijdschriften zijn de artikelen daarin in AdLib verwerkt (900 artikelen/titels).

Van de categorieën 'textiel' en 'andere voorwerpen' zijn de collecties geheel gefotografeerd, maar niet alles digitaal. Van de textielcollectie is 90% wel digitaal gefotografeerd, maar niet op een uniforme wijze die geschikt is voor internetpublicatie. Van de collectie 'andere voorwerpen' is een onbekend aantal digitaal gefotografeerd (geschat 20%) maar ook niet op uniforme wijze.

Alleen van de categorie 'textiel' zijn inmiddels foto's gekoppeld aan de AdLib-beschrijvingen, tot een totaal van circa 3.500.

Het komt er op neer dat voor intern gebruik vrijwel alles gefotografeerd is, maar voor gebruik op internet vrijwel alles opnieuw digitaal gefotografeerd dient te worden. Daarom wordt in eerste instantie gemikt op de kerncollectie die geëxposeerd is, welke minder dan 1000 voorwerpen bedraagt.

Doelstellingen collectieregistratie

Doel van de collectieregistratie is het krijgen van een overzicht wat er in de verzameling aanwezig is, zodat bijvoorbeeld voor het maken van een expositie de juiste zaken gevonden kunnen worden. Een goede collectieregistratie is in feite de basis voor elke museale activiteit. Door objecten van een inventarisnummer te voorzien, kunnen collecties optimaal worden beheerd terwijl de objecten zo min mogelijk worden aangetast. Zo kan de informatie die de voorwerpen bevatten goed toegankelijk worden gemaakt, terwijl het behoud van de objecten daardoor niet wordt belemmerd. Na het nummeren volgt de beschrijving en fotografering; beide zaken gebeuren tegenwoordig zo veel mogelijk digitaal. Beschrijven van erfgoed is een essentiële schakel in de dienstverlening van erfgoedinstellingen. Voorlopig nog zijn tekstuele beschrijvingen onmisbaar in de communicatie met de doelgroepen. Maar het volstaat niet om geheel naar eigen inzicht erfgoed te beschrijven en te

fotograferen. Zoals standaard bestandsformaten nodig zijn om duurzame toegankelijkheid en hergebruik van data mogelijk te maken, is het gebruik van standaardmethoden voor inhoudelijke ontsluiting en identificatie van digitale erfgoedcollecties en -objecten van groot belang. Als geregistreerd museum sluit de Stichting Musea Noardeast Fryslân (Museum Dokkum) aan bij wat via de Museumfederatie en Nederlandse Museumvereniging als noodzakelijk wordt geacht: daar is veel literatuur over te vinden, zodat hier volstaan wordt met daar naar te verwijzen.

Museale objecten worden genummerd, zakelijk beschreven en gefotografeerd: in die zin zijn ze inderdaad 'object'. Maar in zekere zin zijn ze ook 'subject' doordat ze drager zijn van informatie over functie, gebruik, betekenis en wat dies meer zij. Maar pas door ontsluiting via de collectieregistratie kunnen ze hun verhalen goed vertellen.

De doelstelling op lange termijn is het volledig beschrijven van de collectie en een verkorte versie daarvan met een foto (of meerdere foto's) op internet toegankelijk te maken voor de geïnteresseerde. Op die wijze kunnen de objecten zelf of in samenhang met andere objecten kennis opleveren over een onnoemelijke hoeveelheid onderwerpen. Er zijn musea die er alleen naar streven om de belangrijkste objecten, de kerncollectie, op die wijze te publiceren. Hier is het einddoel om alle voorwerpen te zijner tijd op dezelfde wijze te behandelen. Waarbij op internet uiteraard ook een structuur in zoeken kan worden aangebracht, zodat men niet omkomt in de informatie.

De doelstelling op korte termijn echter kan niet anders zijn dan te werken vanuit de visie dat de belangrijkste objecten eerst gedigitaliseerd worden. Dat betekent dat eerst de kerncollectie aan bod zal komen en daarna de objecten van minder geacht belang. Maar ook de kerncollectie zelf is te groot (gezien de personele bezetting in dit museum) om zonder meer aan te pakken. Dankbaar werd in 2014 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om aan te sluiten bij het bij het digitaliseringsproject van de provincie Fryslân: Kolleksjes Tichteby.

